

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felolvasó szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

A fuzió.

A „Debreczen“ számára írta:
Hermán Ferenc dr. orsz. képviselő.

Irányadó tényezők vetették fel a koalíció két legnagyobb pártjának: a 48-as és alkotmánypártnak fuzióját.

Hogy miként történhetné ez meg, arról elágazók a vélemények. Ezek közül a vélemények közül hárommal kell foglalkoznunk.

Az egyik szerint a fuzió akként volna megvalósítható, hogy a kisebb párt olvadjon be a nagyobb pártba, a képviselőházi majoritásba. Tulajdonképpen ez az igazi fuzió.

A másik szerint a két párt programját kellene akként módosítani, hogy a közös programpon- tokat fenn kellene tartani s mind- azokat a pontokat, amelyek a két pártot egymástól elválasztják, el kellene ejteni. — Ezt is ne- vezhetjük fuziónak, de ez kivihe- tetlen.

Végül a harmadik új pártala- kulást javasoló új programmal, amely egyedül csak a közgazdasági kér- déseket ölelné fel. Önálló jegybank, önálló vámterület és a belső köz- gazdasági élet fejlesztése: ez lenne az új párt politikai programjának esszenciája. Ez ugyan nem fuzió, de érdemes róla beszélni.

Hogy az ugynevezett átmeneti korszak meddig tart, azt nem tu- dom. Hogy a mostani képviselő- házzal nem ér véget, az biztosra vehető. Az új választási törvény alapján összeülendő parlament is az önálló vámterületnek és a ka- tonai kérdéseknek végleges rende- zéséig csak átmeneti jellegű lesz: ezt előre láthatjuk. Ennek a két kérdésnek végleges rendezéséhez a nemzet többsége ragaszkodik — mindenféle választási törvény alap- ján. Ez éppen olyan igaz, amilyen igaz az, hogy a korona e kettőtől idegenkedik. Már pedig addig, míg a nemzet és a korona e két per-

döntő kérdésben egymással meg- egyezni nem tud, — állandó kor- mányzat be nem következhetik. — Addig mindig csak átmenetről be- szélhetünk. Átmenetről — nemzet igazaihoz, vagy átmenetről a ko- rona akaratához. A szövetkezés an- nak idején egyetemleges kötelezet- séggel történt, — ezt a kötelezett- séget állni kell, akár jól esik, akár nem. És mert hovatovább haladunk, ez a kötelességérzet egyesekben mindinkább gyengül, — azért óhaj- tandók a nemzet érdekében vagy egy egészséges fuzió, akként, hogy az alkotmánypárt belép a 48-as pártba, vagy a koalíció felbontása akként, hogy a többségben levő 48-as párt átvénné ideiglenesen a kor- mányzást.

Ami most már egy ugynevezett „közgazdasági párt“ alakulását il- leti, úgy látszik ez is bent van az idők méhében. Hanem ez esethen egy erős és nagyon sok egyéni suly- lal, egyéni tartalommal rendelkező 48-as ellenzéknek is kellene — szü- letnie.

Mindenesetre forró szeretettel és bölcs mérséklettel kell megoldani és meg kell oldani a „fuzió“ kér- dését.

Én azonban azt hiszem, hogy minden fuzió, minden pártalakulás és a politikai jelszavaknak minden kecsesítő változata ideiglenes és átmeneti marad mindaz ideig, míg csak a korona nem fuzionál a nem- zettel.

Erre oktat bennünket a 400 éves magyar história. Ezt pedig soha ne feledjük.

Politikai hírek.

A nagyatádi választás. Barcsról táviratozzák: A nagyatádi választókerület függetlenségi nagyvennyolcas pártja dr. Pi- szár Antal barcsi ügyvédet egyhangulag kép- viselőjének kiáltotta.

A nyári minisztertanács. A nyári minisztertanácsot, melytől fontos elhatározá- sokat várnak, a kormány augusztus 4-én

tartja. A tárgyalásokon az összes miniszterek részt vesznek.

A horvátok s a magyar ország- gyűlés. Supilo Ferenc lapjában, a Novi Lisztben befejezte cikksorozatát. Tegnapi cik- kében azt magyarázza, hogy a horvát poli- tikusok számára egyetlen helyes taktikának azt tartja, ha a zágrábi országgyűlés nem küld ki képviselőket a magyar képviselő- házba.

Supilo elmondja, hogy a mostani ki- egyezés legnagyobb igazságtalanságai a bán kinevezésének módja s a közös ügyek meg- állapítása. A kiegyezés történetéből azt látja, hogy ezt a kérdést annak idején a teljes paritás alapján rendezték. De a tárgyalások eredménye maga a kiegyezés, egészen hijján van a paritásnak. Supilo szerint ezekre az igazságtalanságokra a horvátok nem felel- hetnek egyébbel, minthogy megtagadják a a horvát képviselőknél a magyar képviselő- házba való kiküldését. Deák Ferenc annak idején ennek lehetőségét megakartá akadá- lyozni, de Supilo szerint erre van mód. Hogy micsoda, azt nem árulja el.

A szerb patriarka választás.

A karlócai kongresszus.

Karlóca, július 28.

Ma nyitották meg ünnepélyesen a kongresszust s ezzel a görög-keleti szerb egyháznak nevezetes eseménye indult meg eddig még bizonytalan kifejtet felé. Ameny- nyire a pártok hangulatából, az előzetes ál- lásfoglalásokból és az illetékes tényezők nyi- latkozataiból következtetni lehet, úgy látszik, hogy a zsinat szét fog oszlani, anélkül, hogy a dolgát elvégezné.

A radikális szerveknek, a kongresszus legnagyobb pártjának eddigelő egyáltalán nincsen jelöltjük, pedig minden az ő állás- foglalásuktól függ. Ez idő szerint nem haj- landók a kormány jelöltjére, Bogdanovics Lucianra szavazni, de lehetséges, hogy a ki- rályi biztosnak most elhangzott megnyitó beszéde, megváltoztatja álláspontjukat.

A kongresszus mai eseményének lefo- lyása a következő:

A külső kép.

A kongresszus megnyitása iránt óriási érdeklődés nyilvánul. A kongresszusi palota előtt kora reggel nagy néptömeg hullámszik és a bejáratokat valóságos megostromolták.

A képviselők tíz óra előtt bevonultak az ülésterembe Bogdanovics Lucian admi- nisztrátorral az élükön. A többi püspökök a kongresszusi palota előtt helyezkedtek el és

Grabéczy fest, mos, tisztít!
Debreczen, Széchenyi-u. 42.

csakhamar felvonult a díszszázad is zászlókkal és zeneszóval. A kongresszusi ülés-teremben a kir. biztos részére bibovörös baldachin alatti emelvényen bársony krosszék áll. Nikolics Miron a felszentelés szerint legidősebb püspök és kongresszusi elnök, a királyi biztos részére emelt estrade előtt, valamint mélyebben ültették fel az elnöki széket. Előtte félkörben 6 bársonyszék áll, melyeket a püspökök foglalnak el. A királyi biztos emelvényről balfelé az állandó kongresszusi választmány tagjai ülnek.

A kongresszus megnyitása.

A püspökök és kongresszusi képviselők ma délelőtt tíz órakor gyűltek egybe. Nikolics Miron pakráci püspök szíves szavakban üdvözölte az egybegyűlteket és kijelölte azt a küldöttséget, amely a királyi biztost az ülésre hívja.

Alig néhány pere múlva élénk zsvió és éljenzések között lépett a terembe Günther Antal királyi biztos Joanovics Pál adlátus kíséretében, akiket a küldöttség övezett körül. Ugy a királyi biztos, mint adlátusa fényes díszmagyarban jelent meg. A kongresszusi ülés-terem bejáratánál Nikolics püspök a püspöki kar élén üdvözölte a királyi biztost, aki feltett kalppal adlátusa kíséretében az emelvényre lépett és itt kinevezésioktatát átadta Joanovics Pál miniszteri tanácsosnak, aki a királyi biztos balján az emelvény első lépcsőjén állva, a királyi leiratot olvasta fel magyar nyelven.

A királyi leirat olvasása után Günther királyi biztos megnyitó beszédét mondott, melyet így fejezett be:

Figyelmeztetvén a tisztelt kongresszust, hogy 6 eszari és királyi Felségétől nyert utasításom szerint mindaddig, míg az érsek-metropolita-patriárka meg nem választotta és szabályszerűen be nem iktattatott, minden egyéb ügy a tárgyalásokból semmiség terhe alatt ki van zárva: felbivom a tisztelt kongresszust, hogy az érsek-metropolita-patriárka megválasztására három napon belül határidőt tűzön ki és engem erről a kongresszus elnöke útján értesítsen.

Közvetítés

Újabb karlócai távirat jelelti: Günther Antal igazságügyminiszter, királyi biztosnak a kongresszusról való távozása után 3 szerb képviselő, Milovics, Mladen és Popovits titkoltak a magyar nyelvhasználatá miatt. A kongresszus mai napján végül a kongresszus tisztikarát választották meg.

Kárhozat.

A „Debrecen” számára írta:
Zivuska Andor.

(Ennek a történetkének a színhelye egy szanatórium beteg-szobája. A halványzöld csiku redőny lebecsajtvja, hogy az erősen tűző nyári nap tűrhetetlenné ne tegye a szobát. A rézrudas ágy könnyű takarója alatt egy harmincas koru férfi alszik, piktor. Sötét, dus haja rendezetlenül borul viaszkos homlokára.

A rézrudas ágy mellett, egy szalma-fonott széken Agatha nővér ül. A sejtelmes félhomályban fehér ovális arca úgy rajzolódik bele, mint egy homályossá tompult Piombó-kép Madonnája. Mozdulatlan figyelemmel követi az alvó férfi szabályosan ismétlődő lélekzetét.)

A piktor: (Csendesesen felnyitja a szemét.) — Aludtam?...
Agatha nővér: (Szelid mosollyal.) — Igen...

A piktor: Sokat?
Agatha nővér: Eleget... Minden orvosság közül ez a legjobb, a legerősebből!

A piktor: (A nővére néz.) Aludni... (csendesesen a félkarrjára emelkedik.) — Igaza van Agatha nővér: ez a legbiztosabb gyógyszer. Amíg ez velünk van meggyógyul minden, a fájdalmak megenyhülnek és az emlékezések forró csipetűi lehullanak. S ha egyszer örökre elalszunk, akkor meg gyógyultunk egészen.

Agatha nővér: Ejnye, ejnye! miket beszél össze! Megjelentem a főorvos urnak, hogy megfnt láza van és ismét szednie kell azt a szirupos orvosságot, amitől úgy fél-

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

Előkészületek a közgyűlésre.

(Saját tudósítónktól.) A városháza kistermében tegnap délután 3 órai kezdettel tartotta meg a jog- és pénzügyi bizottság folytatólagos ülését, Vecsey Imre főjegyző elnöklete mellett. A bizottság ez alkalommal kérelmek, házvételi ajánlatok s társtörvényhatóságok átiratait tárgyalta, ez ügyben hozott a közgyűlés elé terjesztendő javaslatot.

Jelen voltak az ülésen Vecsey Imre főjegyző elnöklete mellett Kovács József polgármester, Magoss György dr. főügyész, Acél Géza főmérnök, Márton Imre, Juhász Ignác, Kőrösi Kálmán dr., Tüdös János dr., Simonffy Imre, Varga Károly, Csanak József és B. Nagy Sándor bizottsági tagok.

A bizottság első sorban a mártonfalvai izraelita hitközség kérelmét tárgyalta. A hitközség ugyanis — amint azt megirtuk — 12 ezer darab téglát kért Debrecen városától, mint ottani nagybirtokostól, építendő imaház céljaira.

Márton Imre felszólalása után a bizottság kimondotta, hogy a kért téglákat bekerülési árban adja a hitközségnek.

Ezután Kraszula Mátyásné ajánlatát tárgyalta a bizottság, mely szerint a nevezett a Hadházy-ut 11. szám alatti házát megvételre ajánlja a városnak. E házat s annak telkét a mérnöki hivatal összesen 7600 koronára becsüli. Ezt a bizottság tudomásul vette, de határozat hozatal előtt visszaadta az ügyet a mérnöki hivatalnak, a helyszíni rajz elkészítése végett.

Ovodát kell létesíteni a József kir. herceg áteán. Az ovoda céljaira legalkalmasabbnak ez utca 64. számú háza bizonyult. Meg is akarta a város e házat venni, de a tárgyalásoknak nem volt meg az eredményük. Eppen ezért a bizottság e ház kisajátítását, illetve a kisajátítási eljárás megindítását hozza javaslatba.

Két társtörvényhatóság és a pécsi polgármesterei értekezlet elnökségének átiratát tárgyalta a bizottság s elhatározta, hogy ez átiratokban foglalt kérelmek teljesítését javasolja. Az átiratok tartalma a következő: a pécsi értekezlet felirt a törvényhozáshoz lakástörvény alkotása, olcsó reálhittel, városok és községek állami segélyezése, kis lakások rezi árban való felépítése és átadása iránt. Temesvár és Szeged törvényhatóságai a városoknak adandó hitelkezdményekéért irt

fel a Házhoz. Az átiratok hasonló feliratok készítését kéri Debrecenből s a bizottság javasolja is ezt. A kivándorlás okait elméletileg fejtegeti a társadalomtudományi társaság alapos tanulmánya, melyet Debrecen városának is megküldött. A bizottság ezt tudomásul veszi.

A rendőrség államosítását kéri Kolozsvár városa a törvényhozástól s hasonló eljárásra hívta fel Debrecen is. A bizottság leveszi ez ügyet a napirendről.

A füzesabonyi vasut részvényei nem jövedelmeznek. Ezért Tiszafüred község e vonal államkezelésbe való átvételét kéri s hasonló eljárásra hívja fel részvényestársát, Debrecen is. A bizottság Tiszafüred átiratát tudomásul vette.

23 ezer koronával többbe kerül egy újabb terv szerint a nagyerdei körut építése, mint ahogy azt eredetileg tervezték. A bizottság e többlet megszavazását javasolja szavazás után — szótöbbséggel.

A jótékony négyzet 24 árva neveltetését vállalná el 4000 koronáért. A bizottság nem hajlandó fix összeget adni e célra, hanem azt javasolja, hogy egy-egy árva neveltetési költségére 120 koronát adjon évente a város segélyképpen a jótékony négyzetnek.

Apróbb tárgyak voltak még napirenden melyeknek letárgyalása után véget ért a bizottság ülése.

Debrecen egy napos veszedelme.

A kórházba bevitték egy kúteges tifuszt.

De pár óra múlva meghalt.

Nincs veszély!

(Saját tudósítónktól.) Tegnap az Esti Hírlap közlése nyomán nem csekély riadalom támadt Debrecenben. A riadalmat az a hír keltette, hogy a kúteges, másképpen éh-tifuszt állítólag behurcolták Debrecenbe, minek folytán nem lehetetlen, hogy ez a legveszedelmesebb ragályos betegség Budapest után, hol nemrég pusztított, most meg Debrecenben lép fel.

A piktor: (Mosolyog.) — Nővér! én nem beszélek láztól és becsületemre jobban irtózom a szirupos orvosságtól, mint... mint az örök álomtól!...

Agatha nővér: (Komolyan, kissé meghatott hangon.) Ezzel a gondolatokkal ha fel nem hagy...
A piktor: Más ápolót küld... (Engesztelően.) Tehát rossz voltam megint, ha rossznak találja a magaviseletem. Valóban! Ettől még a szirupos orvosságnál is jobban félek. (Némi hallgatás után.) Hogy szelid az idő! Idestova egy év óta vagyok a maga olykor-olykor igazán rossz magaviseletű rabja...

Agatha nővér: (Elgondolkozva.) Holnap lesz egy éve...

A piktor: (A csikos ablakredőnyt nézve.) Holnap... (Hirtelen Agatha nővérehez fordul, mosolyogva.) Nővér! nem haragszik meg tulságosan, ha egy kis vallási vitát provokálok?...

Agatha nővér: (Meglepődve.) Vitát?...
A piktor: Főttéve, hogy nem kerülünk egy véleményre!... Nővér! Bűnnek tartja maga az öngyilkosságot?

Agatha nővér: (Zavartan nézi a piktor.) Mért kérdi ezt tőlem?...
A piktor: A vallás annak tartja!

Agatha nővér: (Bólint.) Igen...
A piktor: És mi az öngyilkosság büntetése?

Agatha nővér: Milyen bolondos dolgokat művel maga...
A piktor: Nem akar felelni... No jó, hát felelek én; legalább meglátja, hogy valamikor én is tanultam hittant. Az ön-

gyilkos elkárhozik; az öngyilkos büntetése az örökkön-örökké tartó kárhozat! (mosolyogva:) Nem úgy van?

Agatha nővér: Igen...
A piktor: E szerint Agatha nővér én holnap már ott leszek, ahol a kárhozatra szántak vannak.

Agatha nővér: (Egy kicsit összezundul, nagyon komolyan) Maga nem kárhozik el... Maga meggyógyul...

A piktor: (Cinikus mosollyal) A minden orvosságnál jobbtól...
Agatha nővér: (A cinikus hangtól bántódottan elfordul.)

A piktor: (Csendesesen, csaknem tagolva) Nővér, annyi bolondságot beszéltem én össze már magának, mióta a gondozó kismamasága alatt állok, hogy egyszer már igazán idejét látom, hogy komolyan beszéljek, idejét látom — mondtam, mert attól tartok, hogy holnap már nem lenne rá időm... Ne szakítson félbe, higgye meg, nyugodtan, izgalom nélkül beszéljek, a főorvos ur nem fogja meginteni nővér, hogy nem vigyázott kellőleg rám!

Holnap lesz egy éve, hogy idekerültem. Egy rosszu irányított golyó kalauzolt ide. Én a szívem akartam, a golyó tudómba ment. A történetke rövid. A véletlen egy leányt adott az utamba. A haja szőke volt, a szeme kék és én azt hittem, hogy lehetetlen nála nélkül élni.

Harminc év és egy regény. Egy regény, amelyet cukros víz szűcsölése mellett kis lányok olvasgatnak. Hogy illik ez össze? Mosolyoghat nővér, megérdemli a dolog, de annyi bizonyos, hogy ez juttatott ide.

Azonban most már megnyugtathatunk mindenkit, hogy egyáltalán nincs veszély. Ha volt is, már megszűnt: mindössze pár óráig fenyegette Debrecen közegészségét és így is olyan körülmények között, hogy a város közönségére messzebb menő káros hatással úgy sem lehetett volna, miután a hatóságnak minden eszköz meg volt a kezében arra, hogy a veszedelmet idejekorán elfojtsa.

Az eset részleteit, melyekből a riasztó hírek keletkeztek — hiteles forrásból nyert értesüléseink alapján a következőkben adjuk:

Haldokló a szemétdombon.

Tudvalévden Bösörmény határában, de különösen Hajduhadházon az utóbbi hónapokban a város alatt sátorozó cigányok között fellépett az éh tifusz és rohamosan terjedt. — Az ottani hatóságok megtették a szükséges intézkedéseket, elzárták a cigánytelepeket, a betegeket pedig járványkórházakban helyezték el. A radikális intézkedések után a veszedelem megszűntnek látszott és a cigánytelepeket a zárlat alól teloldották.

Hogy azonban az éh tifusz nem pusztult ki teljesen, azt a következmények bizonyították. Tegnap reggel ugyanis a hadházi határban a Molnár-féle tanyán egy szalmarakáson egy éh tifuszban haldokló cigányasszonyt találtak.

A szerencsétlent Balog Juliánnának hívták, az arra cirkáló lovasrendőrök találtak rá, akik talyigán beszállították a kórházba.

A rendőrök nem voltak annak tudatában, hogy milyen veszedelmes betegségben szenved a cigányasszony s ezt csak a kórházban konstatálta Ujfalussy József kórházi főorvos — igazgató, aki azonnal intézkedett, hogy a beteget a ragályos osztályon, a többi betegektől szigorúan elkülönítve vegyék ápolás alá, lehetőleg úgy, hogy a beteggel közvetlenül ne érintkezzenek, mert betegsége rendkívül ragályos.

Mindéz így történt délelőtt. Azonban már délután két órára a cigányasszony rendkívül kínok között meghalt. Azonnal kivitték a halottaskamarába és ott zárt koporsóban helyezték el. Holnap reggel már el is

És most elverhetetlen szívóssággal tapad egy gondolat hozzám, ha csakugyan úgy van, ahogy a vallás mondja, akkor az én esetemben nem igazságos a dolog. (Mereven nézi az ablak irányában a mennyezetet.) Ha szeretünk valakit és azt örökre elszakítva tudjuk magunktól, a kárhozát minden kinjárt átszenvedte a lelkünk...

Lehetséges lenne, hogy egy ugyanazon dologért kétszer büntessen az Isten?... (Elhallgat, Agatha nővér szóltalanul nézi a padlót).

Mikor az ablakára engedett függöny narancsszínűvé sötétedett a piktor lehunyt a szeméit s mikor az ablak előtt álló gondosan nyírt magnólia-fák sötét koronáját megpirosította a hajnal — a piktor nem létezett többet.

Agatha nővér pedig a rézágy gombjába fogódzva, mereven áll a mozdulatlan piktor arcára függesztett szemmel, élettelenül, mint egy szobor.

Egy hosszú év eseményei ringanak át a lelkén. A nyitott ablakon virágillatos, gyógyó harmattól hűvös levegő száll be és ő úgy érzi, hogy tompa szédület öleli körül s csendesen kiálszik minden s hideg, puha bárszonyossággal egy soha meg nem virradó éjszaka ereszkedik reá.

Ugy tetszik, hogy az a bolondos kedvű, mindig ingerkedő, gyakran köhögő piktor elvitt mindent, ami a halványhamuszín falak közé lopakodott vele s nem hagyott itt semmit, csak egy mondatot... egy szomorúan igaz mondatot!

temetik, tekintettel arra, hogy holttest is könnyen terjesztheti az infekciót.

Az óvintézkedések.

Azok a lovasrendőrök, kik a cigányasszonyt a kórházba szállították jelentették az esetet K. Tóth Mihály mezőrendőr kapitánynak, ki azonnal intézkedett is a vizsgálat megejtésére és a szükséges óvintézkedések megtételére.

Meg is indult a vizsgálat és megállapította, hogy a végzetes nyavalyában meghalt beteg Balog Juliánna 50 éves hajduhadházi cigányasszony. — Molnár István hadházi uti tanyáján dolgozott mint sár munkás több társával. — Vasárnap este lett rosszul. A tanyából kíváncsorgott az ország-utra és ott egy szalmarakásra feküdt.

Társai ott maradtak Cukros Molnár István tanyáján s még tegnap is ott dolgoztak.

Az esetet a főorvos is azonnal jelentette Kovács József polgármesternek, akinek hivatali szobájában tegnap délelőtt Vecsey Imre főjegyző, K. Tóth Mihály dr. mezőrendőrkapitány részvételével értekezlet volt. Az értekezlet elhatározta, hogy a tiszti főorvos a mezőrendőrkapitánnyal helyszíni szemlét tart.

A helyszíni szemle tegnap délután meg is történt. A szalmarakást a főorvos azonnal felperzseltette, nehogy az valami módon terjesse az infekciót. A cigányokat, kik akkor még mindig dolgoztak, azonnal fertőtlenítették és csendőri fedezettel visszavitték Hadháza, hol majd az ottani hatóság gondoskodik további sorsukról.

Ez az intézkedés arra való volt, hogy a veszedelem esetleges terjedésének útját Debrecen felől elvágják.

Ninos veszély!

Tudósítónk tegnap este beszélgetést folytatott Visky Sándor kórházi gondnokkal, aki a következőket mondotta:

— Az infekció semmi esetre sem férkőzhetett más betegekhez. Különösen gondoltunk arra, hogy inficiálás be ne következzen, mert hisz az itt borzasztó következményekkel járna. Szerencse volt, hogy a betegséget azonnal fölismerték a doktorok. Így meg is tudták fékezni. Budapesten csak azért terjedt el az a rettenetes járvány, mert nem ismerték fel. Nálunk azonban másképp áll a helyzet. Egyáltalán nincs mitől tartani. Az a szerencsétlen beteg két órákor meghalt. Utánna mindent dezinficiáltunk, azt a szobát, melyben feküdt teljesen átmeszeltettük.

Munkatársunk felkereste még Tüdös Kálmán dr. főorvost, ő is úgy nyilatkozott, hogy nincs mitől tartani. A hatóság oly radikális és gyors intézkedéseket tett, hogy járvány fel nem lépett. Még csak a lovasrendőröket is, akik a cigányasszonyt megtalálták, deszinficiálták.

Ezekből látható, hogy a veszély amilyen gyorsan keletkezett, oly gyorsan elmúlt. És ezért elismerés illeti meg a főorvost, a kórház igazgatóságát s a hatóságot egyaránt.

Vendéglősök kongresszusa Debrecenben.

Pincérek nagygyűlése.

Hauer Bertalan jubileuma.

(Saját tudósítónktól.) Említettük már, hogy ez évi szeptember hó 9., 10. és 11-ik napjain tartják a magyarországi vendéglősök Országos Szövetségének tagjai, valamint a magyar vendéglősök, kávéosok, pincérek nyugdíjgyűlésének tagjai nagygyűlésüket Debrecenben.

A kongresszusi ünnepségek keretében fog megtartani a Debreceni Szakpartársulat s illetve annak elnöke: Hauer Bertalan 10 éves jubileuma is.

Az ünnepségek műsora a következő lesz:

1908 szeptember hó 9-én (szerdán):

Vendégek érkezése déli 12 óra 08 percor. Fogadtatás. A vendégek elszállásolása. Déli 1 és fél órákor ebéd a la carte Markus

Jenő „Dréher“ c. vendéglőjében. Délután 3 órákor a Szállodások, Vendéglősök, Kávéosok, Pincérek és Kávéságédek Országos Nyugdíjgyűlésének XI. évi rendes közgyűlése a kereskedelmi és iparkamara nagyszobájában. Este 8 órákor ismerkedési estély Kaszás János „Angolkirálynő“ c. vendéglőjében.

1908 szeptember hó 10-én (csütörtökön):

Reggel 8 órákor gyülekezés és reggeli Hauer Bertalan Royal c. kávéházában. Felvonulás testületileg. Délután 10 órákor A Magyar Vendéglősök Országos Szövetségének VIII. rendes évi közgyűlése a városháza közgyűlési termében. (Szünet alatt büfé, villásreggelire). Délután 2 órákor Bankett Németh András „Arany Bika“ c. vendéglőjében. — Délután 5 órákor kirándulás és uzsonna Fürst Ödön bornagykereskedő pincéjébe kis vasuton, innen kocsikon kirándulás a Debreceni Nagy Szőlőtelepre. Este vasora és tánc a nagyerdei „Dobos“ pavillonban. (Belépő-díj nélkül.)

1908 szeptember hó 11-én (pénteken):

Reggel 8 órákor gyülekezés és reggeli Weichinger Károly „Hungária“ c. kávéházában. Felvonulás testületileg 9 órákor a Debreceni Szállodások, Vendéglősök, Kávéosok és Koresmárosok jubiláris közgyűlésére. (Hauer Bertalan 10 éves jubileuma.) Kirándulás délelőtt fél 11 órákor a Hortobágyra külön vonaton. Visszaérkezés délután 5 órákor. Kisvonaton tovább utazás a Margit-fürdő telepre, hol a Nagymihályi Sörgyár vezetősége uzsonnát ad.

Jelenléteket elfogad a fogadó-bizottságnak a *Központi Szállodában* levő irodája (Márkus Jenő címén) 1908 szeptember 1-ig. Az elszállásolás, bankett és a hortobágyi kirándulás részvételi költsége 30, harminc korona.

Az ünnepségek védnökei Wessprémy Zoltán főispán, Kovács József polgármester és Szabó Kálmán orsz. képviselő.

A feleség kálváriája.

A brutális férj.

Feljelentés a rendőrségen.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap délután egy sápadt, szenvedő arcú, gyászruhás asszony jelent meg a rendőrségen és sirva kért védelmet a férje ellen, aki a legnagyobb kegyetlenkedéseket követi el ellene, sőt lelővései fenyegeti és sötét tervének véghezvitelére már többször kísérletet is tett, de a véletlen folytán mindig sikertelenül.

A boldogtalan nő Cs. F. fodrásznak a felesége. Csinos arcú nő, de fájdalmas arcvonásain meglátszik a sok szenvedés. Zokogva mondotta tollba a jegyzőkönyvet felvevő Harmathy rendőrtisztviselőnek:

— Rendkívül boldogtalan házasetlet élek már évek óta férjemmel, aki az utóbbi időben az ivásra adta magát. Korcsmárk volt azelőtt, de ezzel kénytelenek voltunk felhagyni. Később az uram fodrászüzletet nyitott. Azt hittem, hogy új foglalkozása alatt felszabadul az alkohol hatása alól. Csalódtam. Férjem csakolyan italszerető, még hozzá rabiátus ember maradt. Az utóbbi időben észrevettem, hogy valami idegen nő után futkos. Vasárnap is annak a nőnek a lakására ment. Én utána siettem és szemrehányást tettem neki. Erre ő nekem rontott és hajamnál fogva kiráncigált az utcára és kegyetlenül összevert.

— Ilyen jelenetek ismétlődtek meg lakásunkon is. Tegnap pláne revolvert vett és azzal fenyegetett, hogy el fog pusztítani s aztán agyonlövi önmagát. Egyizben már be is rontott, csak a lakók tudták megmenteni. Tegnapelőtt pedig az ablakon voltam kénytelen menekülni dühe elől.

— Kérem, legyenek szivesek rendőri felügyelet alá helyezni az uramat, mert bármerre lépek, mindenütt üldöz.

Eddig tartott a szegény szerencsétlen asszony elvadása, mely egy kálváriajárás perspektíváját tárja fel. A rendőrség a fel-

jelentés értelmében megindította az eljárást a brutális férj ellen a tekintetben is, hogy az asszony vádjai megfelelnek-e a valósnak.

A debreceni csata évfordulója.

Az emlékünnepegy programja.

(Saját tudósítónktól.) Hatalmas nemzeti színű falragaszok hirdetik, hogy Debrecen polgársága az idén is megünnepli a szabadságharc egyik dícső, de szomorú emlékü debreceni mozzanatát, a debreceni csata évfordulóját, mely az idén az ötvenkilencedik lesz.

Az ünnepély most már szűkebb keretekre szorítkozik, amennyiben a főiskolai ifjuság, mely 58 évig egymaga rendezte ezeket a hazafias ünnepélyeket, az ünnepély rendezéséről lemondott. De bár kisebb arányu, de bizonyára a régi módra bensőségeljes lesz az idei ünnepély is, melyet most a város által felkért egyesületek, dalárdák rendeznek.

Az ünnepély programján mindazonáltal a főiskolai ifjuság is képviselve van, ami annak a jele, hogy az ifjuság csak a hivatalos külső formákkal szakított, de lelkében most is megünnepli a nevezetes évfordulót.

Az ünnepély az idén nem három, mint eddig, hanem csupán egy részből fog állani. A honvéd temetőben, a névtelen hősök sírjánál lesz az évforduló ünnepély augusztus 2-án, vasárnap délután három órakor. Az ünnepélyt rendező bizottság erre a következő programot állította össze:

1. Hymnusz: éneklék a Dalegyletek.
2. Ünnepi beszédet mond: Tarnóczy Lajos hittanhallgató.
3. Az emlékmű megkoszorúzása.
4. Szavalt: Földessy József hittanhallgató.
5. Szózat: éneklék a közönség.

A rendőrség krónikájából.

(A kerékpár társaság. — Sörgyáros betörő fogása. — A segédjegyző ur multja.)

I.

Három napig izzadt Bikfalvy Miklós rendőrbiztos, míg kézrekerített egy kerékpározó társaságot, melynek tagjai sportszerűen üzték a kerékpározást. Csak az volt a baj, hogy tévedésből-e vagy akaratlanul, de mindig másnak a biciklijére ültek fel. Három jó madárból, Faragó Lajos, Ádám János és Radoszta Jenőből állott ez a díszes társaság, mely az elmúlt hónapok alatt Fuchs János Széchenyi-utcai asztalostól, Artner Sándor, Fenyő Pál kereskedőtől és Szuchán Rezső villamos színház igazgatójától loptak el egy-egy értékes biciklit. A Fuchs Sándortól lopott biciklin azonban rajtavesztettek és Bikfalvy rendőrbiztos tegnap Nyiregyházán kettőt közülük ei is fogott. A harmadik cinikos után folyik a nyomozás.

II.

Müller Adolf a nagymihályi sörgyár debreceni vezetője jó üzletei mellett tegnap jó fogást is csinált. Tévedések elkerülése végett azonnal ide fűzzük, hogy betörőt fogdosott el. Nem többet, csak egyet, de ezt Scherlok Holmesre valló ügyességgel fogta el, Nick Carteri módon. Müller ugyanis tegnap észrevette, hogy a Margit fürdő disztermében betörő jár és az ott felhalmazott székkeket akarja lopni. Gyorsan és észrevétlenül bezárta az összes kijáratokat és aztán az egyik ajtón betoppantva „megfogtalak gazember” című felkiáltással nyakon ragadta a betörőt. Ez nagyon megijedt, úgy, hogy egy pohár nagymihályi sörrel kellett eszméletre téríteni. Atadták a rendőrségnek, mely tartóztatta.

III.

Tegnap számunkban megirtuk, hogy a rendőrség elfogta Dobolyi István hugarjai segédjegyzőt, akinél többek között husz

korona kézpént és egy negyven koronáról kiállított postautalványt találtak. A rendőrség tegnap táviratban tudakozódott az elfogott segédjegyző kiléte felől a hugarjai előjáróságnál.

A táviratra Debrecenbe érkezett Balogh Péter hugarjai községi jegyző, aki Orosz László fogalmazó előtt elmondotta, hogy Dobolyi István két napi szolgálat után 20 korona előleget vett fel és feladás céljából egy hugarjai lakostól negyven koronát. Ezt az összeget ellumpolta. Az elzüllött embert, mintán megbüntetését nem kívánták, tegnap délután illetőségi helyére, Szilágyosomlyóra haza küldték.

Aki az Odolt következetesen minden nap használja, az a tudomány mai állása szerint a képzelhető legjobb fog- és szájápolást gyakorolja.

A vörös május statisztikája.

Debrecen ötödik sorban.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter feldolgoztatta a május elsejei munkaszünetelések statisztikáját. E szerint a munkásünnepen, a szűkebb értelemben vett Magyarország területén 151,624 ipari alkalmazott és pedig 147,863 gyári, 5761 kisipari munkás, továbbá 7513 bányamunkás szünetelt. Tehát az összes gyári munkásoknak mintegy 47-70 százaléka, kisipari munkásoknak körülbelül 1-44 százaléka és a bányamunkásoknak 15-03 százaléka nem dolgozott.

E munkabeszüntetések 835 gyári, 11,969 kisipari és 6 bányavállalatot érintettek. Általában a mozgalom csak a szociáldemokrata alapon szervezett munkásokra szorítkozott, míg a munkások túlnyomó nagyrésze attól távol tartotta magát. Az adatok azonban egyuttal arról is tájékoztatnak, hogy a munkaadók a szünetelést nem igen ellenézték. Ugyanis mindössze 54 gyári és 711 kisipari műhelyben szünetelt 3137, illetve 2624, összesen tehát 5761 munkás a munkaadó engedelme nélkül.

A bányákban általában kevés helyen volt szünetelés, de viszont ezek közül 4 bányában és 7513 közül 3409 bányász a munkaadó ellenére szünetelt. A mozgalom legnagyobb arányuak a székesfővárosban mutatkoztak. A 311 gyárban és 4738 műhelyben 77,330 ipari munkás, azaz hozzávetőleges munkásiétszámnak mintegy 59-49 százaléka nem dolgozott.

Az országban összesen szünetelő munkások számából pedig 51 százaléka jut a fővárosra. A fővároson kívül a szünetelő munkások számát tekintve Fiume 5700, Pozsony 5152, Győr 4841, Temesvár 4160, Debrecen 4019, Pécs 3442, Arad 2937 és Szeged 903, törvényhatósági városok területén volt még nagyobb mozgalom észlelhető.

A kereskedelmi miniszter közlése hangsúlyozza, hogy a május elseji tüntetésbe ebben az évben az általános választói jog kérdését kapcsolták bele. — A felvonulások és népgyűlések ennek jegyében folytak le. — Mégis a közigazgatási hatóságok és iparfelügyelők összes jelentései megegyeznek abban, hogy a mozgalom az idén az előző évekhez képest jóval csekélyebb mérvű és sokkal csendesebb lefolyású volt. A szüne-

telés folytán az iparban a bányászat a szünetelő munkások számával egyenlő, vagyis 159,137 munkanapot veszített, a munkások pedig, megközelítő pontossággal, 636,543 kor. kerestől estek el.

Lefejezte a vonat.

Borzalmas vasuti elgázolás Ebesen.

Baleset vagy öngyilkosság?

(Saját tudósítónktól.) Tegnapra virradó éjjel 2 órakor a Budapestre induló személyvonat személyzete Ebes állomáson megdöbbsentő fölfedezést tett. A vonat mozdonyvezetője a pár pernyi indulási idő alatt észrevette, hogy a pályatesten, a harmadik sínparon egy véres emberi tetem fekszik. Azonnal értesítették az ebesi vasuti előjárót, aztán a vonat folytatta utját.

A vizsgálat — nem tudni kinek a mulasztásából — mindazonáltal csak reggel indult meg. Addig a véres holttest ott hevert a pályatesten. Reggel megjelent a helyszínén Bali szoboszlói csendőrmester, aki aztán megkezdte a vizsgálatot. Az az első pillanatokban nyilvánvalónak látszott, hogy az ismeretlen nem a hajnali 2 óras személyvonat, hanem minden valószínűség szerint valamelyik éjszakai tehervonat gázolta halálra, mert a holttest nem a személyvonat, hanem a tehervonatok leghátulso befutó vágányán hevert.

A holttest egy 26—28 éves fiatalember hullája volt, valami borzalmas helyzetben. A szerencsétlent ugyanis a vonat valósággal lefejezte. Feje a véres törzstől másfél méternyire hevert a pályatest kavicsain. Az ismeretlen igen jól volt öltözve, általában külseje uri származást árult el. Személyazonosságát azonban nem tudták megállapítani, mert a halottnál semmiféle írást, vagy ismertető jelet nem találtak.

Eleinte azt hitték, hogy balesetről van szó, de aztán a csendőrvizsgálat öngyilkosságot állapított meg. Ugyanis az egyik éjjeli tehervonat személyzete közül akadtak szemtanuk, kik azt állították, hogy az ismeretlen a vonat elé ugrott.

Gáthy Bálint kir. ügyész még a délelőtti folyamán jelentéstételre hívta fel az ottani csendőrséget, melytől a következő távirati válasz érkezett:

Királyi ügyészség

Debrecen.

Jelentem, hogy ebesi állomásnál elgázolt egyén teljesen ismeretlen és bűncselekmény ki van zárva. — Öngyilkosság forog fönn. Kérem az intézkedést, mivel a vágány a hulla eltávolításáig forgalmi szolgálat lebonyolítására nem használható. — A hulla érintetlen állapotban van.

Bali csendőrmester.

Gáthy Bálint ügyész nyomban intézkedett, hogy a hullát beszállítsák a debreceni közkórház halotttasházába. Ez délután meg is tör-

tént. A holttestet a halottasházban agnoszkálás végett kiterítették. A vizsgálat folyik.

A gondatlan kalauz.

Fél-lábért egy hónapi fogház.

Törvényszéki főtárgyalás.

(Saját tudósítónktól.) Gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétségével vádolva állott tegnap a debreceni törvényszék előtt Juhász Kálmán debreceni vasuti kalauz kinek gondatlansága örökre bénává és keresztképtelenné tett egy szegény munkás-embert.

A bönpor előzménye egy véres vasuti szerencsétlenség alakjában ez év január 17-én játszódott le Kaba vasuti állomásának közelében Kabáról 8 óra 42 perckor indult a személyvonat és ezen utazott Debrecen felé Dobos Lajos nádudvari illetőségű napszámos. Az egyik vasuti harmadosztályú kocsit volt zsufolva, ezért Juhász Kálmán kalauz felszólította az utasokat, hogy a kocsikat összekötő kis vashidon menjenek át a másik kocsihoz. Az utasok rátódultak ekkor a hidra, melyről Dobos Lajos egy vigyázatlan pillanatban lezuhant a kerekek közé esett, amelyek ballábát teljesen levágták, úgy, hogy a szerencsétlenség embert félholtan húzták ki a kerekek alól és több hónap tellett bele míg sérüléséből felgyógyult a debreceni kórházban.

A megindított vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenségért a kalauzt terheli a felelősség, mert ez lámpájával szabályszerűleg nem világított előre, hogy az átjárón az utasok félre ne lépjenek. — Ezért a gondatlanságért került tegnap a büntető tanács elé, mely dr. Oláh Miklós elnöke alatt egyhavi fogházra ítélte. — Az ítélet jogerős.

Hirek.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügy-miniszter Móricz István debreceni kir. törvényszéki joggyakornokot a világi kir. járásbíróvához jegyzővé nevezte ki.

— **Adó és a végrehajtási novella.** Kassáról jelentik, hogy az ottani kereskedők nagygyűlést tartottak, amelynek napirendjén volt a végrehajtási novella és az új adókiállítás. Dr. Sipos Aladár előadó beható, érdekes fejtegetései alapján a nagygyűlés kimondotta, hogy az adókiállítás bizottsághoz feliratot intéz, amelyben utal a nehéz viszonyokra és arra kéri a bizottságot, hogy ennek figyelembevételével állapítsák meg az adót. Egyben kimondotta a nagygyűlés, hogy a miniszterhez is memorandumot intéz a végrehajtási novella életbeléptetésének elhalasztása iránt. A gyűlés tüzében a kereskedők üzleteiket bezárták, ezzel akarván demonstrálni a helyzet komolyságát.

— **Gromon Dezső állapota.** Gromon Dezső állapotában tartós a javulás. Ma már felkelt és a karosszékekben ülve fogyasztotta el reggelijét. Csupán a lábában érez reumás fájdalmat.

— **Orsini Izabella** (Bracciano hercegné) címen egy óriási sikerű, nagyszerű drámát mutatnak be az Uranus holnapi teljesen új műsorában. E kép, mely Páris, London és Berlin legelőkelőbb színházaiban óriási sikert aratott; feltételezzük, hogy debreceni közönségét is megfogja lelni és ki fogja elégíteni. Különben az Uranus e hónapban oly remek előadásokat rendezett, melyekkel a közönség általános elismerését nyerte meg. Állandóan szép számú közönség látogatja mindennap az Uranus ismeretterjesztő és kellemesen szórakoztató előadásait. Ugy a mai, mint a holnapi előadásokat a legmelegebben ajánljuk olvasóink szíves figyelmébe.

— **Éltelt párbajozók.** A debreceni törvényszék tegnap párbajvétségért Kandel Farkas 23 éves pééri

földbirtokost három napi államfogházra ítélte, azért, hogy Kandel es év április 25-én ifj. Ormódy Vilmosmal kardpárbajt vívott, melyben mindketten könnyebb sérülés szenvedtek, — ifj. Ormódy Vilmos a tárgyaláson nem jelent meg.

— **Gyilkos csendőr.** Zomborból táviratozzák: Calcsik Tamás zentai csendőr szabadságot kapott, amelynek letelte után vonakodott a csendőrlaktanyára bevonulni. Török őrsparancsnok egy csendőrrel felkereste és minthogy Calcsik az engedelmességet megtagadta, sőt őrsvezetője kezéből annak fegyverét kicsavarta, ez kénytelen volt önvédelemből fegyverét, amelyet nagynehezen birtokába kerített, használni, melylyel Calcsikot keresztül szurta, aki pár perc múlva meghalt. Törököt egyelőre letartóztatták és ellene megindították a vizsgálatot.

— **Egy helybeli illetőségű 6-8 gimnáziumot végzett ifjú gyógyszerész** gyakoronokul felvesz, a nála meg tudható feltételek alapján Muraközy László gyógyszerész.

— **A bankárok bűnyege.** Budapesti tudósítónk jelenti: A büntetőtörvényszék vádtanácsa holnap kezdi meg a Neumann Miksa és társai ügyében benyújtott ügyész felfolyamodás tárgyalását s így holnap fog eldőlni, hogy fogva maradnak-e, vagy visszanyerik szabadságukat. A vizsgálóbíró tudvalevőleg elrendelte a letartóztatott bankárnak és ügynökeinek szabadlábrahelyezését, ami ellen dr. Keserű Lajos kir. ügyész felfolyamodással élt. A rendőrség ezalatt tovább folytatja a nyomozást s most a Neumann és Raab cég ügyei vannak soron. A rendőrség a most hozandó bírói határozattól teljesen függetlenül vezeti a vizsgálatot, mert a bevallott cél az, hogy a tőzsdét meg kell tisztítani az ilyen üzletektől. Ha a vádtanács holnap Neumann Miksa és társai fogvatartását határozza el, már a legközelebbi órákban letartóztatások várhatók. A vizsgálatot vezető Egy Péter Pál Neumann Lipótot mindenekelőtt a Neumann M. és társai ügyére vonatkozólag hallgatja ki, mivel régebben beltagja volt ennek a cégnek s csak azután kerülnek sorra a Neumann és Raab cég ellen beadott feljelentések. A főkapitányságon a legnagyobb diszkrécióval kezelik az ügyet és sem a sajtónak, sem magánérdeklődőknek nem árulnak el semmit.

— **Gyulafehérvár—Debrecen—Kassa.** Maczky Emil, a kassai 5. honvédhuszár ezred hadnagya, júliusban Gyulafehérvárról lóháton elindult és Kolozsváron, a 700 méter magasságú Királyhágón, Nagyváradon, Debrecenen át Kassára lovagolt, oda e hó 24-én este 8 órakor meg, tehát Gyulafehérvártól Kassáig az 503 kilométernyi utat 3 nap és 12 óra alatt tette meg. Ugy a lovas, mint a ló kitűnő kondícióba érkeztek meg.

— **A híres Lifka-színház Debrecenben.** Még élénk emlékezetében lehet közönségünknek a Lifka-féle nagy mozgófénykép színház abból az időből, mikor még a közeli udonságszámiba ment. Már akkor országosan feltűnt a Lifka-féle mozi az utólréhetetlen tökéletességű képeivel és érdeklődést keltő pompás műsorával. A pécsi kiállításról, ahol is saját felvételű képek bemutatásával aranyérmét nyert — Budapestre vitte színházát és onnan a hét folyamán fog ideérkezni, hogy a vásártéren felépítse a legnagyobb kényelemmel ellátott óriási pavillont, mely 1000 kényelmes ülőhellyel, villamos világítás és modern szellőztetéssel a legdiszesebben van berendezve. A műsor teljesen új és még itt nem látott világsikerű szenzációkból áll és az első előadás augusztus hó első napjaiban lesz. — Bővebbet a legközelebbi falragaszok.

— **A tarka színpad.** jelenlegi műsora már csak ma lesz látható. Ma lépnek fel utoljára Frossó, Krizsán, a forgatható fejű embee, a Walord család és a fényes műsor

többi attrakcióit is. A társulat 30. és 31-én Nyíregyházán vendégszerpel, Sarkadi igazgató pedig Bécsbe és Berlinbe utazik, hogy a szombaton este, bemutásra kerülő új szenzációs műsorhoz attrakciókat szerződtessen.

— **Fürdőző debreceniek.** A legújabb fürdő-liszták szerint Tátrafüreden nyaralnak Ungvári József birtokos és családja, Horváth Ferenc földbirtokos, Bikszádon vannak dr. Kardos Samu és családja, Lakatos Gáborné és leánya, Szögyöny János kir. tanácsos, Csillag Miksa és neje, Kupfer J. kereskedő, dr. Dezső Kálmán ítélőtáblai bíró, Szöllősiné, Keller Mariska Donhofer Jenő mérnök, Abbaziában nyaralnak Bodnár Géza és neje, Velence-Lidón Békés Lajos és családja. Cirkvenicán Jármy Tamás és neje.

— **Nyolc hónapig a kórházban.** K. Nagy Imre alig husz éves máv. kocsirendező jobb lábát a debreceni vasútállomáson nyolc hónappal ezelőtt a vonat eivágtá. A szerencsétlenség megtörténte után nyomban a kórházba szállították a fiatal embert, aki ma hagyta el gyógyultan a kórházat.

— **Rövid rendőri hírek.** Nemes Sándorné Beresényi-utca 61. szám alatti lakos tegnap panaszt tett a rendőrségen saját fia, József ellen, aki annyira elvetemült, hogy állandóan meglopja szüleit. A rossz fiu ellen a rendőrség megindította az eljárást. — A rendőrségen ma délelőtt panaszt tett Takács Sándor 2. honvéd közhuszár, Miklós-utca 41. szám alatt lakó tiszti szolga ismeretlen tettes ellen, aki értékes ezüst óráját ellopta. — A rendőrség nyomozza a tolvajt. — Nagy Györgyné Csillag-utca 83. szám alatti lakostól ismeretlen tettes tizenegy darab ruhaneműről kiállított zálogcédulet elloptott. — Faragó István bősörményi kocsislegény tegnap éjszaka Debrecenben bolyongott. A rendőrség gyanus volt a legény bolyongása és belesérte a kapitányságra, ahol megállapították, hogy a legény csendes őrült. Ma hazakísérik Hajduböszörménybe. — Kohn Jakab énektanuló Fischer Henrik kántor Deák Ferenc-utcai lakásáról e hó 26-án eltűnt. A rendőrség keresi.

Ajándéktárgyak beszerzésekor ne feledkezzünk meg Mentze Henrik előnyösen ismert áruházáról, mert ott minden szép, jó és olcsó.

A török alkotmányharc.

— Távirati tudósítások —

Berlin, július 28.

Konstantinápolyból jelentik a Voss. Ztg.-nak: Az örmény forradalmi bizottság szilárd biztosítékot követel arra nézve, hogy az alkotmányos uralmat Törökországban nem fogják megbolygatni és kijelenti, hogy a leghatározottabban ragaszkodik az 1907. évi párisi kongresszus határozataihoz, mely kongresszuson az ottomán birodalom összes forradalmi bizottságai képviselve voltak. Minthogy ez a szervezet nem bizik a szultánban, a kongresszus ama követelését, hogy a szultán mondjon le, fenntartja és minden körülmények közt el van rá határozva, hogy tovább folytatja a harcot, ha a szultán a birodalom összes nemzetiségeinek kívánságait nem teljesíti.

Konstantinápoly, július 27.

A hadügyminisztérium előtt levő köztegen tegnap nagygyűlést tartottak, amely igen mozgalmas lefolyású volt. A tömegben számos katonatisztet is láttak. A gyűlés hat tagú küldöttséget menesztett a nagyvezérhez, hogy követelje az eltávolítását és különböző megvesztegethető személyiségeknek, köztük a hadügyminiszternek is. A nagyvezér azt válaszolta, hogy e személyiségeket az alkotmány védelmezi. Ennek ellenére Rami pasa tengernagy tengerészetiügyi minisztert ma elmozdították állásától és helyébe Habil pa

sát, az annak idején Samosba küldött flotta parancsnokát nevezték ki. A kinevezés kedvező hatást tett.

Konstantinápoly, július 27.

Nagy kedveltséget idézett elő az a híresztelés hogy Nazif Szururi-t akarják perai kormányzóvá kinevezni, akit mindenki kémnek tart. A tömeg arra készült már, hogy beverje nevezetnek ablakait. Később az a hír terjedt el, hogy Nadin Eddin beyt, az egykori yildiz-bizottság prokurátorát fogják perai kormányzóvá kinevezni. A tengerészeti akadémia hallgatói ma nagy tüntetést akartak rendezni. Híre jár, hogy ebben megakadályozták őket. — A többi katonai iskola összes növendékeit kaszárnyafogságban tartják.

Szaloniki, július 28.

Tíz forradalomellenes tisztet kivégeztek. Több rendőrségi hivatalnok a kivégzési felhívásban agyonlőtte magát.

Távirat és telefon.

Rejtélyes nyomozás.

Budapest, július 28. Sándor László, a budapesti államrendőrség egyik kapitánya több detektív kíséretében a múlt hetet Bereg megyében töltötte, ahol szigorú inkognitóban nyomoztak egy szövetkezet után. E szövetkezet kivándorlásra csábította az ottani lakosokat s uttleveket hamisított. A nyomozás alatt súlyos kompromittáló adatok kerültek a rendőrség kezébe több bereg megyei előkelőségről. Sándor kapitány most készíti jelentését.

Revali találkozás.

Reval, július 28. Miklós cár és Fallières elnök felköszöntőket mondtak, melyekben a békét magasztalták és hangsúlyozták, hogy Oroszország és Franciaország barátsága a világbéke záloga.

Ellélt lapszerkesztő.

Berlin, július. A törvényszék mai ülésén 140 márka pénzbüntetésre ítélte egyik napilap szerkesztőjét azért, mert lapjában egy cikk rágalmazó kifejezéseket tartalmazott Ealenburg herceg ellen.

Pusztító teufun.

Honkong, július 28. Borzasztó teufun pusztított tegnapelőtt óta teljes 24 órát a partvidéken és a tengeren. — A hatalmas szélvész zátonyra juttatott több hajót, romokba döntött egész házsorokat s rengeteg emberáldozatot szedett.

Elsülyedt hajó.

Kanton, július 28. Egy hatalmas személyszállító gőzös egy vontató-hajóval történt karambol következtében elsülyedt. Az utasok és a személyzet közül csak tizenkettőt sikerült kimenteni. 300 ember a vízbe fullt.

A marokkói zavarok.

Tanger, július 28. Abdul Hamid ellen-szultán seregeit az ellenség körülkerítette, a hadakat megadásra kényszerítette s a katonákat fokságra hurcolta. Ezzel valószínűleg helyre áll a rend Marokkóban.

Mindennap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre **3 korona**. Megrendelhető Arany János-utca 2. szám, Hungária épület, földszint 2 ajtó.

Csarnok.

Bosnyákország sarkánya.

A „Debreczen” eredeti regénye.

Irta: Tomić Eugén. 62

Minden irányba mentek nyomozók, ő maga husz kemény lovassal Stolac felé tartott, jól tudván, hogy utközben nem találkozhatik a vezirrel, akinek már viradat előtt Stolacba kellett érnie. De hát a látszat okáért meg kellett ezt is tennie.

Dél felé érkeztek Mosztárba az alsó-hercegovinai fölkelő csapatok. Először Kape-tanovics bég, Vitsuból, majd Csengies Alaj bég Lipnikből, mintegy ezer válogatott vitézt hozván magukkal.

Utánuk a trebinjeiek és a niksiesi ozmán vért szomjazó daliák jöttek. Husszein kapitány és társai a többi bégek és kapitányok kimentek az érkezők elé és úgy ölelték meg a csapatok vezéreit, mint az édes testvérüket.

A niksiesiek és trebinjeiek között volt nehany sebesült. Ezeket kocsin hozták Mosztárba.

— Mi történt ezekkel? — kérde bámulva Husszein kapitány.

— Ez az első vér a mi háborunkban, — mesélte a niksiesi Avdagics Sulej-mán aga.

Mikor a niksiesiek és a trebinjeiek Stolacba értek, néhányan bementek Rizvanbegovics Ali aga kulájába és föl hívták: tartson velünk. Ő felgerjedt, mint láng és hánytorgatni kezdte, hogy felköti sorba valamennyit, ha azonnal nem pusztulnak a házából. Látván, hogy ez nem tréfa, mi szépen elhagytuk a házat, de ő bezáratta a várkaput és ágyut vont a sánchoz. Mikor embereink halották mi történt, felbőszültek, mint az orosz-lánok és a kulának estek.

— Ali aga elkészült rá és puskatüzzel várta őket, sőt ágyut is töltetett ránk. A támadók belátták most, hogy időt és embert hiába vesztegetnének e keményfejű ozmán-barát ellen, elnyelték a sértést és utra keltek, de elhoztuk magunkkal a sebesülteket.

— Hagyjuk a maga akaratára, egy fecske nem csinál nyarat és egy Ali aga nem segít az oszmánliknak, nem nagy kár nekünk, — vélte Husszein, aki nem várt mást a stolaci bégtől.

Most már összetoborzották az egész hadat. Csupán Sarajevóba kellett menni s ottan csatlakozni a drinamenti és a sarajevo-i sereggel. Azután tovább, Novibazaron át Stambul felé venni az utat.

Aksamkor, napnyugat előtt Zlatarevics bég jött Husszeinhez jelenteni, hogy hasztalan volt minden nyomozás, üres kézzel tértek vissza.

— Hát vigye a viz! — ez volt minden, amit Husszein bég rámondott.

(Folyt. köv.)

FAZEKAS IMRE

Villamos-világítás és Erőátviteli Vállalata az Egyesült Villamosági és Képgyár R. T. képviselője. Iroda Debreczen, Piac-utca 77. szám (az udvarban). — Telefon szám 567.

Elvállal Villamos Világítási berendezéseket, lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére a legszolidabb kivitelben erőátviteli motorberendezéseket. Nyomdák, műhelyek, szivattyúk stb meghajtására a leghasznosabb kivitelben, Telefon és szobacsengő berendezéseket.

Szállít mindennemű szerelési anyagot, csilárokat, dynamó-gépeket, motorokat, műszereket. iv- és izzólámpákat dr. Just Wolfram lámpákat, Tervek és költségvetés díjtalan.

A cséplés kezdetén

ajánlok: gépolajzókat, tömitéseket,

I-ső rendű gépszijat,

buza-minőség-néző és egyéb mérlegeket, általában minden gépészeti cikket

Sesztina Lajos

vaskereskedése DEBRECZEN, Piac-utca 23. szám alatt.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város Tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező Vajdalapos és a hozzá csatolt együtt 905 hold 1281 □ öl területű f. évi augusztus hó 11. napján d. e. 9 órakor a városház nagytérében nyilvános árverésen a leg-többet ígérőnek bérbe fog adatni. Az árverési feltételek a számvevői hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Debreczen sz. kir. város Tanácsának 1908 július 23-án tartott üléséből.

Városi Tanács.

14—16 éves

kifutó fiúk havi fizetéssel felvétetnek a kiadóhivatalban: Arany János-utca 2-ik szám, (Hungária kávéház).

Mütrágya!

Foszfor, légeny- és káli trágyák! Száritott fekál és száritott sertétrágya! **Elsőrendű szőlőtrágyák** waggonszámra legjutányosabban megrendelhető.

Klár Andor

bank- és áruüzletében

Debreczen,

Miklós-utca 23. sz.

Ugyanott kőszén mész, waggonszámra 1—3 évre, kötésre vásárolható.

Bankoszály!

Törlesztéses, kötvény és váltókölesönöket folyósít.

Zalalmányok és fogalmak

Keresünk folyton jó és szabadalommal védhető találmányokat átvenni és értékesíteni azonnali magas készpénz fizetéssel vagy nyereségrészesedéssel az egész szabadalom tartósága alatt

Találmányok melyek még nem állnak hivatalos védelem alatt. Általunk eszközöltetnek, illetve megkerestetnek.

Ugyszintén minden szabadalomjogos és szabadalomtechnikai ügyekben költségmentesen adunk felvilágosítást.

Ajánlatok intézendők: Patentanwälte Ingenieur Krug und Professor Aquilar Basel (Schweiz) Freiestasse 32.

Szabadalmi hivatal találmányok és szabadalmak eszközölése és értékesítése az összes országokban.

A kérdések duplaportóval látandók el.

Serravallo

Vasas Kina-bora

A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállításon

államdíjat és aranvérmét nyert.

Erősítőszert gyöngéledők, vérszegények és lábók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő, vérjavító szer. — Kiválóan jóízű.

Több mint 5000 orvosi elismerő nyilatkozata

Kapható:

J. Serravallo-nál

1229 Triesz-Barcola.

A gyógyszertárakban 1/2 lit. ü. 2 kor. 60 fill.
1 lit. ü. 4 kor. 80 fill.

A gazdaközönség figyelmét felhívom

Zsák és ponyva

kölcsönző intézetemre

hol is e szakmába vágó összes áruk a legjutányosabb árakban beszerezhetők

Bergel Dániel

zsák- és ponyva intézete

Debreczen, Piac-utca 66. szám a.

Kerékpár, varrógép,
gramafon, villamos-

sági cikkek és mindennemű alkatrészek állandó raktára. Nagy választék lemez-újdonságokban. Elvállalunk villamos felszereléseket, mindennemű mechanikai készülékek javítását, vas- és fémesztergályozást, zománcolást, nickelezést és az összes e szakmába vágó munkákat szakszerűen és pontosan készítjük.

Geller és Németh

Debreczen,
Hatvan-utca 8. szám.

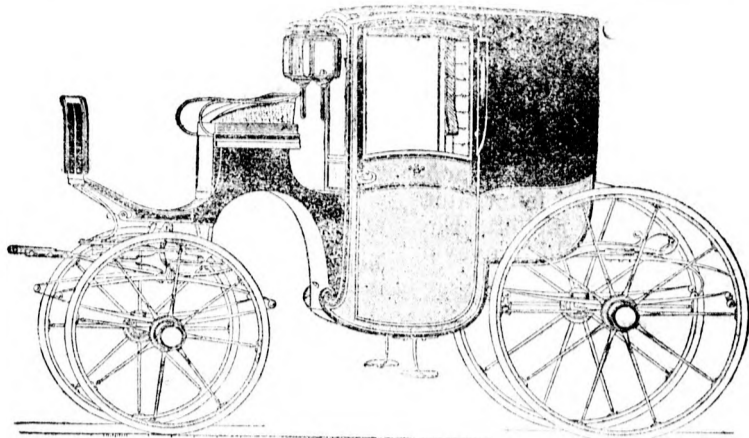
Zsákok,

vizmentes ponyvák, rostáló ponyvák, kölcsön, valamint megvételre legolcsóbban beszerezhetők. F O H N JÓZSEF Zsák- és ponyva üzletében Debreczen, Petőfi-tér 6. sz. (a nagy-állomás közelében).

Fábián László

kocsigyártó

Debreczen, Hatvan-utca 61. szám alatt.

Raktáron tart mindennemű saját gyártmányu uri hintó és hajtó kocsikat. — Régi kocsikat ujakra becserél. Megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl. Javításokat elfogad.

Balatonfüred,

Gyógyhely és tengerfürdő Zalavármegyében.

Posta, távirtda és telefon helyben. Elsőrangú fürdőintézet. Fürdőidény május 31-től szept. végéig.

Tiszta, ózondus, enyhe, egyenletes tóparti levegő, égvényes, sós, szénsavas, vasas gyógyforrások; juhsavó-, tej- és szőlőkúra. — Szénsavas meleg pezsgőfürdők Schwartz rendszere szerint. Masszázs. Szénsavas hidegfürdők. Gőzfürdő, zuhanyok, balaton-tavi hidegfürdők és uszodák. — Orvosi tekintélyek által igen ajánlva: szivbántalmak, vérszegénység, görvély, gümőkór, csúsz, köszvény, légző-szervek hurutos bántalmi, rekedtség, vérkőpés, gyomor- és bélhurut, máj- és lép-verbőség, női bajok és idegbántalmakban. — Hegyek által védett gyönyörű fekvés, díszes és célszerű berendezésű gyógyterem, sétacsarnok, árnyékos sétányok, lombos park, fenyvesliget, térszene, naponként színielőadások, hetenként táncmulatság, élvezetes kirándulások, sétacsolnakázás. Elegáns lakások, csinos nyaralók. A szobák ára 80 fillértől 10 koronáig. Junius 16-ig és augusztus 21-től a szezon végéig a lakások 30%-kal olcsóbbak. Napi ellátás személyenként 4 koronától. Vasuti állomások: Siófok és Veszprém (Jutas) Siófokról gőzhajón 1 óra. Veszprémtől bérkocsin 1 1/2 óra. Vasuti szezonjegyek 33 1/3%-os kedvezménnyel, menettérítési jegyek 3 napi érvényességgel féláron kaphatók. A fürdőintézet rendelő főorvosa: dr. Huray István, kir. tanácsos. — Lakásmegrendelések előleg beküldése mellett, Lingl Valérián fürdőigazgatóhoz intézendők Balatonfüreden. — A Balatonfüredi ásványviznek, mely mint étrendű viz is igen kedvelt, főraktárosa: Édeskuty L., udvari ásványvizszállító Budapesten. Prospektussal ingyen szolgál a fürdőigazgatóság.

BUZIÁSI PHÖNIX

ÁSVÁNYVIZ

Kitűnő hatásu vese- és hólyagbajoknál

Szénsavdus, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített.

✿ RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ. ✿

Üdít, gyógyít. Orvosilag ajánlva.

Ivógyógymódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség: Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

Debreceni főraktár Grünberger és Gíflöck cégénél.

HIRDESSÜNK

DEBRECZEN

című politikai napilapban. — Kiadóhivatal: Arany János-utca 2.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija: 20 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel szedett szög 6 fillér.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beklíditik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Ajánlat.

Korékpár, mely alig használt olesón eladó. Finom „Styria“-gép, szabadon futóval, szép nagy kormányval. A gép megtekinthető délután 12-től fél 2-ig és este 6-tól 8-ig. Vendég-utca 17. szám alatt.

Szőlőtelepítők figyelmébe. Eladó jutányosan tizenkét hold körülkerített felforgatott föld Márkus Jenő szőlőtelepe mellett. Egy hold gyümölcsösrel, 800 öl szőlő, tanyával. Fekvése kitűnő. Cím a kiadóhivatalban.

A Debreceni Trágyagyár Trágya megrendeléseket már most elfogad. Képviselők kerestetnek Debreczen Sas-utca 3.

Kiadó lakások. Egyik: 2 szoba, előszoba két bejárattal, azonnalra. A másik: 1 szoba, konyha augusztus 1-re. Mindkét lakás tartozékokkal teljesen ellátva. Értekezhetni József kir. herceg-u. 47.

Hegedű órákat adok koronájával cím a kiadóba.

Darabos-utca 29. sz. alatt 3 szobás lakás augusztus 1-re kiadó, ugyanott 3 szoba butor és konyhaberendezés azonnal eladó.

Kiadó urilakás 4 szoba, előszoba stb. augusztus 1-től Darabos-u. 9.

Kézimunkák készítését a legegyszerűbbtől legdiszesebb kivitelig, distingvált izléssel, nagyon mérsékelt díjazásért készítik. Címem megmondja a kiadóhivatal.

Kut prémek való, valamint 3 drb 4 méter sukkes széles kifaragott száraz tölgyfa eladó Baros-utca 16. szám alatt.

Egy nőtény kanári 4 koronáért eladó. Honvéd-utca 29. sz. a.

Gazdasszonyi vagy házvezetőnői állást keres, esetleg vidékre is. Cím a kiadóhivatalba kéretik.

Elegáns megjelenésű fiatal ember könyvelői vagy hivatali állást keres; szíves megkeresést továbbít a kiadóhivatal „fiatal ember” jelígre.

Kereskedelmi végzett leány irodai foglalkozást keres. Cím a kiadóban.

Eladó ház a Burgondia-utca 3. számú. Értekezhetni ugyanott.

2 mosóné ajánlkozik kávéházba vagy mosodába. Címük Széchenyi-u. 50., ajtószám 10.

Kiadó 4 szobás utcai lakás. Van szép udvar és jó víz. Nap-utca 5. szám.

Figyelem!

Figyelem!

Villamos villagítást,
erőátvitelt, telefonok, villámhárítók, villamos-
csengők berendezését, javítását, évi jókarban
tartását úgy helyben, mint vidéken a legju-
tányosabban eszközöl

FÖLDVÁRI L.

debreceni első elektrotechnikai gyár villamos szerelési
vállalat KOSSUTH-UTCA 1. szám. (Az udvarban).
Villamos felszerelési cikkek, műszerek, kerékpárok és
alkatrészei legolcsóbb bevásárlási forrása. — Képes ár-
jegyzék ingyen. Telefon: 168. szám. Nálam megrendelt
villamos villagítás és erőátvitelnél, csatlakozó vezetékét
is rendezek be. Tanuló félévetik.

Eladó jutányosan Márkus Jenő szőlő-
telepe mellett tizenkét köblös felforgatott föld,
szőlőtelepítésre kitűnő. Benne 800 öl szőlő,
egy hold gyümölcsös, tanyával. Cím a kiadó-
hivatalban.

Desifla a legjobb lábizzadás ellen. Fő-
raktár Riekl József Zelmos üzletében.

Német órákat kezdőknek, haladóknak,
javító és magánvizsgálatra készülőknek na-
gyon jutányos árért ad, intelligens, képzett
urleány. Címe a kiadóhivatalban.

2 szobás utcai lakás előszobával és tar-
tozókaival kiadó Mester-u. 31.

Kiadó szoba. Csinosan butorozott külön
bejárattal utcai kiadó. Cím a kiadóban.

Kereslet.

Házat vennék. Nem nagyarányu csinos
és modern építésű házat keresek. Ajánlatok
a kiadóba kéretnek.

Varróleányok női ruha varrónőhöz fel-
vétetnek Zugó-u. 6. Fenyőné.

Egy tanuló felvétetik Főlegyházy János
fűszer üzletébe Piac- és Miklós-utca sarok.

Tex-olpőgyárba faszeges munkások fel-
vétetnek. Csapó-u. 11.

Géplakatos és vasesztergályos tanulók
felvétetnek Ehrenreich Sámuelnél Széchenyi-
utca 44. sz.

Bankegyesület

részvénytársaság

Debreczen, Piac-utca 72. szám alatt.
Foglalkozik a banküzlet összes
ágazataival.

Leszámítol váltókat, utalványo-
kat, nyilt tételeket stb.

Törlesztéses vagy kamatozó köl-
csönt nyujt bekebelezés mellett
földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra,
árúkra stb.

Átvész tőzsdei megbízásokat.
Elfogad betéteket könyvecskékre,
folyó (chek) számlára, pénztár-
jegyekre es

Vállalkozik minden egyéb bank-
ügylet kötésére.

Az igazgatóság.

A bőr ápolása kötelesség az egészség
érdekében s erre legalkalmasa szer a

MOLLITERGIN,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kéz bőrnek)
üdeségét, hamvasságát, rózsaszinben játszó
fehérségét. Megszünteti a kéz vörösséget.
Az eldurvult, kirepedezett és szelkíftujta arcot
vagy kezét, a legrovidebb idő alatt fehérré s
puhává tesz! Poudre alá is igen ajánlható!
Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló
szer páratlan! Teljesen fémmentes és
ártalmatlan! Egy üveg MOLLITER-
GIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára
Mihalovits Jenő gyógyszerháza a „Kigyó“-hoz
Debreczenben, Főpiac 31. sz. alatt, a
Városházzal szemben.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére,
legelőnyösebben és a legnagyobb szakérta-
lemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T.
debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel
és költségvetéssel bárkinek **díjtalanul** szolgál.
Villagítótételek, csillárok és szerelvények **disz** választóka.
Telefon szám: 568. 1063

DONOGÁN és SOMOSSY

Debreczen,

*** Kistemplombazár. ***

**Menyasszonyi kelengye, sző-
nyeg- és divatáruház.**

Fürdő köpenyek, Uszó ruhák, Gyapju
és Pelüsch, utazó Plárdek

nagy raktára!!

Az

Ott Károly utóda

cég áruháza

Kossuth-utca 2. (városháza alatt)

feloszlik.

A raktáron levő jó mosó

zefirek

métere

17 és 19 krajcárért

lesznek elárusítva. 2

Elsőrangu!

fekete buzatermő föl-
dek és kaszálók,

Debrecentől egy órai távolságra,
vasuti állomás közelében 6—12
50—100 holdas parcellákban
eladók és azonnal átvehetők.

Rendkívül kedvező fizetési feltételek
és kedvező árak, 80 százalékos erejéig
jó bankkölcsön. Értekezhetni lehet:

Klár Andor

bankirodájában

Debreczen, Miklós-utca
23. szám a.